

DERVİŞLİK VE ŞEYHLİKTE DEĞERİN FARKINA VARMA

...

Bulut, rüzgâr, ay, güneş, gökler görevde;
harıl harıl çalışmakta.

Atu mâni ve kefaniyyu ve gaflet nehorî.

a. **Bütün Bunlar Ne İçin Çalışıyorlar? Senin İçin**

Bütün bunlar neden çalışıyorlar? Senin için çalışıyorlar. Ta ki sen nimetini, Cenâb-ı Hakk'ın sana tayin ettiği rızkını alasın. Allah'ın emriyle onlar hazırlıyorlar veriyorlar, ta ki "Sen rızkını alasın da gaflete düşmeyesin, yiyesin." diye çalışıyorlar. Yağmur yağıyor, güneş otları ısıtıyor vesaire. Bu işlemler; "Sen nimetlere erişesin, nimetleri gafletle yemeyesin." diye.

Hepsi vazifelerini yapmakta itaatli. Allah'ın emrini tutuyorlar, itaatkâr bir şekilde harıl harıl vazifelerini yapıyorlar da, senin için çalışıyorlar da, sen, kendisi için çalışılan insanoğlu, sen niye söz dinlemiyorsun? Sen niye iyi kulluk yapmıyorsun?

Bak, Cenâb-ı Hak rızkını nelere hazırlattırıyor? O hazırlayanlar nasıl uğraşılıyor? Niye

gaflete düşersin? niye güzel kulluk yapmazsın? Niye söz dinlemezsin? Niye isyan edersin?

Her bir şey söz dinliyor, insanoğlu âsi. Hepsi insanoğlunun hizmetine musahhar kılınmış, itaatli; bu makama yükseltilmiş olan insanoğlu âsi. "Yediği bir lokmayı gafletle yemesin." diye düşünmesi lazım:

Bu nasıl oluyor, nasıl oluşuyor, nasıl karşına geliyor, kimlerin emekleri var?

Dünya hayatının telaşesi bizi çok aldatıyor. Kalabalıklar, insanlar, işler, koşuşturmalar çok aldatıyor. Bir şey yapıyoruz zannediyoruz. Oradan oraya koştur, dur. Aziz ömür, izzetli kıymetli ömür boş şeylerle harcanıyor. Boşa gidiyor, boşa gitti bile. Vakti gitti.

Çocuklara anlatamazsın, büyükler için de iş işten geçti. Herkes aynı hatalara düşüyor.

Mal da yalan mülk de yalan.

Var biraz da sen oyalan.

Benden üç yaş büyük, rahmetli bir ağabeyim vardı. Onunla bana Hocamız (Mehmed Zahid Kotku) nefy ü isbâtı tarif etti; "Bunları çekin." dedi. Ortaokuldayken veya lisedeyken... İnsan kıymetini bilmeyince eline geçen

şeyi zâyi kaybedebiliyor. İşin ne kadar kıymetli, önemli olduğunu neden sonra anlıyor.

Bazı arkadaşlara dedik ki; “Sen burada bizim ihvanımıza reis ol. Hocasın, isteklilere bağlılara ders tarif ediver, tekkemize adam kazanmaya çalış.” Hiç oralı olmadılar. Çünkü çok büyük makamı ucuzdan aldılar. Kıymetini bilmiyor, başka şeylerle oyalanıyor.

Fehim Adak geldi, şurada oturdu. Hocamız'ın (Mehmed Zahid Kotku) bulunduğu büyük odada diz çöktü, kapının eşiğine oturdu. Hocamız; “Bırakın bu boş işleri de biraz tekkeye adam kazanmaya çalışın!” dedi.

Tanıdığımız bir doktor var. Almanya'da tanıştık. Başka tarikatlerin adamları diyorlar ki; “Bir de bizim şeyhimizi gör, hadi bizim şeyhimizi de görmeye gidin, yürü!”

Hocamız, ders tarifi yetkisi vermiş. Hiç... Boşa geçirmiş yılları... Almanya'da kaç tane ders verme salahiyeti olan kimse vardı. Tükettiler kendilerini, yarısı boşa gitti.

b. İtikafa Girmek Çok Çok Faydalı Bir Şey

Bu itikâf sünnet. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz her Ramazan yapmış. Ve çok çok faydalı oluyor. Bizim bu itikâfa girmeyenlere sor; dervişliği hiç anlayamıyor. Dışarıdan anladım sanıyor, ömrü öyle geçiyor. Birazcık dervişlikle insan itikâfta tanışıyor, azıcık. Hepsi ders alınca tamam sanıyor; “Ben intisap ettim, Hocamız’ın dervişiyim, tamam.” diyor. Çok kere tesbihini de çekmiyor

Bizim yaşlı ağabeyler; “Yıllardır Hocamız’ın dizinin dibindeyiz, niye olamadık, niye bir hâle gelemedik, niye bizde bir gelişme olmadı?” filan diye sızlandılar. Ben de Hocamız *rahmetullahi aleyh’e*; “Bir çare söyler mi?” diye, “Bir toplantıda böyle dediler.” dedim. “Evladım,” dedi, “Tesbihlerini çekmiyorlar ki ne yapayım? Çekmiyorlar ki tesbihlerini, oyalanıyorlar!”

Halvete girenlere de bir hava geliyor. “Halvete girdim, şöyle oldum böyle oldum!” diye, o da oradan şaşırıyor. Hocamız *rahmetullahi aleyh* söz söylüyor, dinlemiyor.

Ne oldu senin halvete girmen? Hocaefendimiz'i bir şey bilmiyor sanıyor. "O siyasetten anlamaz!" diyor. "Evliyâdır ama o siyasetten anlamaz!" diyor. "Ben anlarım!" demek istiyor, çünkü kendisi bir başka yola gidiyor.

Bir tanesi de halvetten çıktı, Hocamız ondan memnun olmadı, ben biliyorum. Ondan sonra da şeyhliğe kalktı. Bir yerde duydum.

Kadının birisi gelmiş;

"Bizim efendi hazretleri geldi de şöyle dedi de, şu oldu da, bu oldu da..." diyor.

Dedim;

"Sizin efendiniz kim?"

Bir isim söyledi, ha bu bizim Hocamız'a dik çıkan adam. "Efendi hazretleri" olmuş, kendi başına şeyhlik yapmaya başlamış! Şu sözü söyledim orada;

"O şeyhse ben de şeyhim."

Sübhanallah! İmtihan bitmiyor, hayatın sonuna kadar çeşitli imtihanlar var.

c. Siz Nasihatçileri Sevmiyorsunuz

Şuayb *aleyhisselam* kavmini ikaz etmiş, ikaz etmiş, dinlememişler. Ondan sonra fela-

ket gelmiş. “Ne yapayım?” diyor, Şuayb *aley-hisselam*

وَلَكِنْ لَا تُحِبُّونَ النَّاصِحِينَ

*Velâkin lâ tuhibbûne'n-nâsîhîn.*¹ “Siz nasihatçileri sevmiyorsunuz; ben artık esef edemiyorum. Çünkü ben size söyledim, doğruyu göstermeye çalıştım ama siz nasihatçileri sevmiyorsunuz!”

İşin aslı, Cenâb-ı Hakk'ın rızasından sapmak, aldanmak... Şeytan aldatıyor, herkesi bir yolla bir yerden aldatıyor. Mühim olan aldanmamak. Çok kimse aldanıyor.

Hocamız *rahmetullahi aleyh* en son günlerinde; “Şu dünyada herşey boş; para boş, mevki makam boş, hatta dervişlik şeyhlik boş!” demiş. Kendisinin de makamını katarak böyle demiş...

d. Hocamız Rahmetullahi Aleyh 'İş Allah'ın Rızasını Kazanmak'

“İş, Cenâb-ı Hakk'ın rızasını kazanmak.” demiş.

Kazanamadıktan sonra aldanıyorsun. “Dervişim.” diye kendisini kandırıyor, kaza-

¹ 7/A'râf, 79.

namıyor, demek ki aldanıyor. Şeytan da onu öyle aldatıyor.

Şeytan gelecek bir kulu aldatacak. Nasıl aldatacak?

Bir çaresini buluyor. Derviş olunca bırakmıyor ki herkesi aldatmak istiyor. Hatta dervişin doğru yola intisap etmesinden çok telaşlandığı için onu aldatmaya daha çok girişiyor, ona daha fazla gayret ediyor. Zaten meyhane yolunda yürüyene; "Tamam, bu yolu tutturmuş." diyor onunla çok uğraşmıyor. Doğru yola döneni; "Aman bu doğru yola döndü!" diye azdırmaya çalışıyor, çok gayret ediyor.

e. Şeytan Kimisine 'Sen Oldun' Diyor

Herkesi bir yönden kandırıyor. Kimisini; "Sen artık oldun!" diye kandırıyor. Hatta "Sen şeyh oldun, Allah artık senden ibadetleri kaldırdı, sana mükellefiyet yok!" diye kandırıyormuş. Birçok kimseyi kandırmış.

Abdülkadir Geylânî hazretlerine de gelmiş de öyle söylemiş. Kovalamış, def etmiş. Hani yakasını bıraktığı yok. Allah'a tevekkül etmekten başka çare görünmüyor. "Aman yâ

Rabbi! Sen beni şeytanın şerrinden koru, kandırma, aldattırma, yanılttırma...”

Bir camide bir imam var, bir müezzin var. İkisi de bizim derviş, ikisi de halvete girmiş. Birisi imam, birisi müezzin. Hır hır, gür gür birbirleriyle kavgalı. Gelmişler Hocamız’a söylemişler; “Hocam, ne yapacağız bunları böyle? Ne tavsiye edersiniz?”

Hocamız kısa konuşurdu, fazla da uzatmazdı, dervişliği tavsiye ederdi.

Halvete filan girmişler. İki ihvan daha dervişliği anlayamamışlar ki imam müezzin geçinemiyor.

Neden geçinemez?

Ya maddî menfaatten, ya kibirden... İkisi de var. Birisi boynunu büküverse, ses çıkarmasa hiçbir şey olmaz. İkisinin de nefsi direk gibi. Dervişlikten sıfır ama “Halvete girdim.” diye mütekebbir. Kendisine güveniyor, birbirlerine uymuyor. Halbuki arkadaşlık, pekiyi demekle kâim. “Peki” diyecek, uyacak, itiraz yok.

Evine televizyon almış. Hocamız; “doğru değil” demiş. Kalkmış Hocamız’a hüccet ge-

tirmeye çalışıyor. “Düğmesi emrimizde değil mi?” diyor, “Çeviririm kötü bir program olunca!”

Hocamız celallendi, kızdı, arslan gibi kabardı; “Onu yapan kişinin evliyâ olması lazım.” dedi.

Öyle düğmesini çevirmek kolay mı? Çevir bakalım! Çeviremezsin işte, seyreder durursun! Adam aile boyu oturuyor, çoluk çocuğuyla beraber seyrediyor. Televizyonda karşısına neler çıkıyor? Kıpırmızı olması lazım. Çeviremiyor. Çevirse çocuklar; “Aman baba, film yarıda kaldı!” diye söylenmeye başlıyorlar.

Çocuklar da bir âlem, bir fitne, bir imtihan. Kadın öyle; kadın en büyük fitne!

Ne demek kadın en büyük fitne?

Şeytanın kadın dolayısıyla aldatması çok fazla miktarda oluyor. En çok oradan aldatıyor.

Müslüman dağın başına gitse Allah başına onu ezalandıracak bir kimseyi musallat edermiş. “Sabretsin de sevap kazansın.” diye... Eksik olmaz.

Hepimizin peşinde azılı şeytan var. Hepimizin yolunu kesmek isteyen düşman var. Herkes kendisine dikkat edecek. Çok dikkat etmek lazım!

Feyiz, feyiz, bereket... Allah bereket verdi mi öyle olur.

Cenâb-ı Hak yardımcı da gönderiyor, imtihancı da gönderiyor. İnsanın asabını, sinirini, sabrını imtihan eden de gönderiyor, yardım eden de gönderiyor.

Bi hürmeti ismike'l-âzam ve bi hürmeti habîbike'l-ekrem, ve bi hürmeti şehr-i ramadâne'l-mübârek, ve bi hürmeti esrâr-ı sûreti'l-Fâtiha...

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
21 Ramazan 1421 / 18.12.2000

[Bütün DİĞER ÇEŞİTLİ KONUŞMALAR'a PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

